

An aerial photograph of a city, likely Utrecht, showing a mix of residential buildings, green spaces, and a railway line. A large blue semi-transparent rectangle is overlaid on the bottom left, containing white text. The text includes the title 'Controleprotocol', the date '25 september 2023', and the status 'Status (versie voor besluitvorming)'.

Controleprotocol

25 september 2023

Status *(versie voor besluitvorming)*

INHOUD

Inhoud	2
1 Inleiding	3
1.1. Doelstelling	4
1.2. Wettelijk kader	4
1.3. Procedure en communicatietraject	4
2 Algemene uitgangspunten voor de accountantscontrole	5
3 Te hanteren goedkeurings- en Rapporterings-toleranties accountantscontrole	6
3.1. Jaarrekening algemeen	6
Goedkeuringstolerantie	6
Rapporteringstolerantie	6
3.2. Specifieke uitkeringen	7
4 Rapportering accountant	8
5 Begrip rechtmatigheid en de aanvullend te controleren rechtmatigheidscriteria	9
5.1. Rechtmatigheid	9
5.2. Begrotingscriterium	9
5.3. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium)	10
5.4. Voorwaardencriterium	10
6 Reikwijdte rechtmatigheidsverantwoording	11
6.1 Wet- en regelgeving extern	11
6.2 Wet- en regelgeving intern	11
7 Verantwoordings- en rapportagegrens Rechtmatigheidsverantwoording	12
7.1 Verantwoordingsgrens	12
7.2 Rapportagegrens	12
8 Hardheidsclausule	13
Bijlage 1: De indemniteitsprocedure	14

Het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst West-Holland ,
gelezen het advies van het dagelijks bestuur van 9 oktober 2023,
gelet op artikel 37 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst West-Holland;
besluit vast te stellen:

Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst West-Holland

1 INLEIDING

Vanaf het verslagjaar 2023 gaan de regels voor de verantwoording en controle van de rechtmatigheid wijzigingen. Waar in het verleden de externe accountant een oordeel gaf over de financiële rechtmatigheid, ligt deze verantwoordelijkheid nu bij het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst West-Holland.

Het Dagelijks Bestuur krijgt de verantwoordelijkheid om middels de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening inzicht te geven over de naleving van de regels die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen binnen de Omgevingsdienst West-Holland. De accountant krijgt primair de taak om te toetsen of de jaarrekening inclusief de rechtmatigheidsverantwoording getrouw is.

Ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de rechtmatigheidscontrole en de accountantscontrole (getrouwheid) van de jaarrekening dient het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst West-Holland een aantal zaken nader te regelen. Dit gebeurt in hoofdlijnen in dit controleprotocol.

Object van controle is de jaarrekening en daarmee tevens het financieel beheer over het betreffende begrotingsjaar zoals uitgeoefend door of namens het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst West-Holland. Met dit controleprotocol stelt het algemeen bestuur de richtlijnen vast die van toepassing zijn voor het controlejaar 2023 en de daaropvolgende jaren.

Ten aanzien van de getrouwheidscontrole dient het Algemeen Bestuur de goedkeurings- en rapporteringstolerantie vast te leggen (binnen de wettelijke kaders).

Ingeval van relevante interne en/of externe ontwikkelingen zal het protocol worden bijgesteld en ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. In ieder geval zal het protocol elke 4 jaar worden beoordeeld op actualiteit. Het controleprotocol geldt in beginsel voor onbepaalde tijd.

1.1. DOELSTELLING

Het Algemeen Bestuur bevestigt middels vaststelling van dit controleprotocol:

- De te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties ten behoeve van de accountantscontrole;
- De rapportagegrens ten behoeve van het opnemen en toelichten van geconstateerde onrechtmatigheden door het Dagelijks Bestuur in de paragraaf bedrijfsvoering van het jaarverslag;
- De te hanteren verantwoordingsgrens ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording door het Dagelijks Bestuur.

Het algemeen bestuur kan de accountant alleen nadere aanwijzingen geven voor zover dit uitgaat boven de wettelijke minimumeisen.

1.2. WETTELIJK KADER

De Gemeentewet (GW), art. 213 en artikel 217 Provinciewet, schrijft voor dat het Algemeen Bestuur bij verordening regels vaststelt voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de organisatie. Deze regels zijn vastgelegd in de Controleverordening Omgevingsdienst West-Holland. Verder zijn in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) de regels voor de accountantscontrole opgenomen.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan het algemeen bestuur nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeuring- en rapporteringstoleranties.

1.3. PROCEDURE EN COMMUNICATIETRAJECT

In de Controleverordening is in artikel 4, lid 3, de volgende zinsnede opgenomen:

Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt minimaal eenmaal per jaar (afstemmings-)overleg plaats tussen de accountant, de directeur, de concerncontroller en de financieel adviseur belast met de coördinatie van de jaarrekening en jaarverslag, een en ander met inachtneming van het bepaalde in de door het Algemeen Bestuur vastgestelde mandaatbesluiten.

In artikel 7, lid 4 van deze controleverordening is verder benoemd de communicatie tussen de accountant en het Algemeen Bestuur na afloop van de jaarrekeningcontrole.

2 ALGEMENE UITGANGSPUNTEN VOOR DE ACCOUNTANTSCONTROLE

De door het Algemeen Bestuur benoemde accountant richt zich bij het afgeven van een oordeel op: ■
de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten, de activa, passiva
en de rechtmatigheidsverantwoording;

- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een rechtmatige en getrouwe verantwoording mogelijk maken;
- het in overeenstemming zijn van de door het Dagelijks Bestuur opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet en artikel 190 Provinciewet (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet en artikel 217, lid 6 Provinciewet (Besluit accountantscontrole decentrale overheden), de kadernota en adviezen van het Platform Rechtmatigheid Provincies en Gemeenten en de Nadere voorschriften controle- en overige standaarden (Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

3 TE HANTEREN GOEDKEURINGS- EN RAPPORTERINGS-TOLERANTIES ACCOUNTANTSCONTROLE

3.1. JAARREKENING ALGMEEN

De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten in de jaarrekening en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en statische deelwaarnemingen en extrapolaties. In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) zijn de minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. Naast deze kwantitatieve benadering zal de accountant ook een kwalitatieve beoordeling hanteren (professional judgement). De weging van fouten en onzekerheden vindt ook plaats op basis van professional judgement.

Goedkeuringstolerantie

Onder **goedkeuringstolerantie** verstaan we het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming, de strekking van de af te geven controleverklaring.

In het BADO zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstolerantie voorgeschreven. Het algemeen bestuur mag de goedkeuringstolerantie scherper vaststellen dan deze minimumeisen. Dit moet dan wel worden toegelicht in de controleverklaring.

Het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst West-Holland stelt de goedkeuringstolerantie vast op de minimumeisen van het BADO.

Rapporteringstolerantie

De rapporteringstolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.

Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.

De rapporteringstolerantie wordt door het algemeen bestuur vastgesteld, met inachtneming van bovengenoemde minimumeisen, op 1% van de begroting.

In het hierna opgenomen schema zijn de goedkeuringstolerantie en de rapporteringstolerantie opgenomen zoals bepaald in artikel 2 van de Controleverordening Omgevingsdienst West-Holland. Deze komen overeen met het wettelijke minimum.

Goedkeuringstolerantie	Strekking van de controleverklaring:			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% van de lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% van de lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-

Hierbij dient te worden opgemerkt dat op basis van accountantswetgeving alle door de accountant gevonden fouten in de jaarrekening moeten worden gecorrigeerd, voor zover dit mogelijk is. Niet-gecorrigeerde fouten moeten aan het algemeen bestuur worden gerapporteerd in het verslag van bevindingen.

3.2. SPECIFIEKE UITKERINGEN

Vanaf verslagjaar 2006 is het principe van “single information en single audit” van toepassing ten aanzien van een groot aantal specifieke uitkeringen. Hieronder volgt een toelichting op de rapportering- en goedkeuringstolerantie die daarbij gehanteerd zullen worden.

Rapporteringstolerantie specifieke uitkeringen:

Bij besluit inzake single information en single audit voor specifieke uitkeringen heeft de minister van BZK het volgende aangegeven betreffende de rapporteringstolerantie:

In het verslag van bevindingen van de accountant wordt per specifieke uitkering gerapporteerd met een rapporteringstolerantie gebaseerd op de lasten van de specifieke uitkering in het verantwoordingsjaar of, bij meerjarige financiële afrekening op basis van prestatieafspraken, gebaseerd op het totale voorschot per specifieke uitkering, in alle gevallen met een ondergrens van te melden bevindingen van:

- € 12.500 indien de lasten kleiner dan of gelijk aan € 125.000 zijn;
- 10 % indien de lasten groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 zijn;
- € 125.000 indien de lasten groter dan € 1.000.000 zijn.

Goedkeuringstolerantie specifieke uitkeringen:

Hierover is in het hiervoor genoemde besluit geen voorschrift opgenomen. Daar de verantwoording van de specifieke uitkering een onderdeel is van de jaarrekening, wordt voorgesteld om voor wat betreft getrouwheid en de rechtmatigheid dezelfde goedkeuringstolerantie te handhaven die ook voor de overige onderdelen van de jaarrekening van toepassing zijn.

4 RAPPORTERING ACCOUNTANT

Tijdens en na afronding van de controle werkzaamheden rapporteert de accountant hierna in het kort weergegeven als volgt:

Interim-controle

De accountant voert in de tweede helft van het controlejaar een interim (tussentijdse) controle uit. Over de uitkomsten van de tussentijdse controle brengt de accountant verslag uit aan de directeur. Bestuurlijk relevante zaken rapporteert de accountant – op grond van de overeengekomen rapportagewensen – ook aan het algemeen bestuur.

Verslag van bevindingen

Overeenkomstig het burgerlijk wetboek 2, de gemeentewet en provinciewet wordt omtrent de controle een verslag van bevindingen uitgebracht aan het Algemeen Bestuur en in afschrift aan het Dagelijks Bestuur en de directeur. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en in hoeverre de beheersorganisatie een getrouw financieel beheer waarborgt.

Uitgangspunten voor de rapportage

Fouten of onzekerheden die de rapporteringstoleranties als bedoeld in hoofdstuk 3 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de Omgevingsdienst West-Holland gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven. Deze uitkomst betreft het onderzoek naar de getrouwheid van de jaarrekening. Deze controleverklaring is bedoeld voor het Algemeen Bestuur, zodat deze de door het Dagelijks Bestuur opgestelde jaarverslag en jaarrekening kan vaststellen. Het verslag van bevindingen maakt onderdeel uit van de controleverklaring.

5 BEGRIP RECHTMATIGHEID EN DE AANVULLEND TE CONTROLEREN RECHTMATIGHEIDSCRITERIA

5.1. RECHTMATIGHEID

Onder rechtmatigheid wordt volgens de definitie uit het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) verstaan dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit wil zeggen “in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder de verordeningen van het samenwerkingsverband”. Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financiële beheer zal extra aandacht besteed moeten worden aan de volgende rechtmatigheidscriteria:

1. het begrotingscriterium;
2. het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium);
3. het voorwaarden criterium.

Vanaf 2023 zal het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst zich over deze rechtmatigheid moeten verantwoorden in de jaarrekening. De accountant zal de verantwoording op getrouwheid controleren. Van belang zijn de naleving van de rechtmatigheidscriteria in het financieel beheer van de Omgevingsdienst.

5.2. BEGROTINGSCRITERIUM

De controle op de begrotingsrechtmatigheid omvat meerdere aspecten en kan uit verschillende invalshoeken worden benaderd:

1. Verantwoording op het juiste begrotingsonderdeel

De verantwoording op het juiste begrotingsonderdeel dient primair te worden gewaarborgd door interne procedures. De VIC (verbijzonderde interne controle) toetst de invulling en naleving van de interne procedures. De controle door de VIC geschiedt op programmaniveau.

2. Juiste begrotingsjaar

Verantwoording dient plaats te vinden op basis van het voorgeschreven stelsel van baten en lasten. Afwijkingen van dit stelsel die leiden tot verschuivingen tussen begrotingsjaren worden toegelicht in de jaarrekening. De juiste toepassing van het voorgeschreven toerekeningsstelsel maakt deel uit van de VIC. De controle van de juiste verwerking van de begrotingscijfers in de jaarrekening en de controle op het gebruik van de juiste begrotingspost geven de waarborgen dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft.

3. Toereikendheid van het begrotingsbedrag

Als blijkt dat het gerealiseerde programmasaldo (saldo lasten minus baten) hoger is dan de, ook na de laatste begrotingswijziging, geraamde bedragen is per definitie sprake van onrechtmatige uitgaven (begrotingsonrechtmatigheid), omdat de overschrijding strijdig is met het budgetrecht van het Algemeen Bestuur. Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen deze overschrijdingen goed herkenbaar in de jaarrekening te worden opgenomen. Door het vaststellen van de rekening door het Algemeen Bestuur, waarin de overschreden budgetten zijn opgenomen en adequaat zijn toegelicht, werden in het verleden de betreffende uitgaven alsnog geautoriseerd (de zogenaamde slotwijziging). Thans is van dit automatisme een expliciete procedure gemaakt. Deze procedure is als volgt: Het is zaak vast te stellen of het Dagelijks Bestuur bij de uitgaven die

overschrijdingen van het programmasaldo veroorzaken, binnen het door het Algemeen Bestuur uitgezette beleid is gebeven. In de jaarrekening presenteert het Dagelijks Bestuur een overzicht met een analyse van de aard/soort van de programmasaldo overschrijding. De invulling van het begrotingscriterium dient zich te beperken tot onderwerpen die van materieel belang zijn. In praktische zin zal de toelichting op het aantal overschrijdingen dan beperkt blijven tot posten die relevant zijn voor de totale begrotingsuitvoering. Als algemene regel geldt dat alle begrote overschrijdingen die per begrotingsonderdeel (programmasaldo, algemene dekkingsmiddelen, stelposten, reservemutaties en saldo van kostenplaatsen) per saldo 10 % van het programmasaldo met een ondergrens van € 50.000 te boven gaan, gemeld worden. Conform het BBV worden toevoegingen aan voorzieningen wegens het op peil houden van deze voorzieningen verantwoord op het betreffende beleidsveld. Verschillen tussen (niet) geraamde en gerealiseerde toevoegingen aan voorzieningen wegens het op peil houden van voorzieningen leiden derhalve niet tot verwijtbare begrotingsoverschrijdingen. In geval van eventuele onduidelijkheden ten aanzien van de interpretatie van het begrotingscriterium wordt aansluiting gezocht met hetgeen hierover is vastgelegd in de Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV.

5.3. MISBRUIK EN ONEIGENLIJK GEBRUIK CRITERIUM (M&O-CRITERIUM)

Voor bestaande procedures moet worden getoetst in hoeverre deugdelijke maatregelen ter voorkoming van misbruik- en oneigenlijk gebruik zijn genomen. Daarbij is de vooronderstelling gerechtvaardigd dat binnen de belangrijkste procedures reeds adequate maatregelen zijn getroffen ter waarborging van de getrouwheid van de financiële verantwoording.

5.4. VOORWAARDENCRIERIUM

Door het Algemeen Bestuur zijn in verschillende verordeningen en besluiten voorwaarden opgenomen. Met het vaststellen van de reikwijdte van de rechtmatigheidstoets door de VIC in dit controleprotocol wordt het voorwaardencriterium nader uitgewerkt. Uitgangspunt is dat de rechtmatigheidstoets beperkt is tot beheerhandelingen die een financieel effect hebben op de transacties. In dit kader vindt uitsluitend een toets plaats naar de hoogte, duur en (recht) object/doelgroep van financiële beheerhandelingen.

Het normenkader voor het operationaliseren van het voorwaardencriterium is vastgelegd in bijlage 1.

6 Reikwijdte rechtmatigheidsverantwoording

De interne controle op de financiële rechtmatigheid richt zich voor de kalenderjaren 2022 tot en met 2025 uitsluitend op de financiële beheershandelingen als gevolg van:

6.1 WET- EN REGELGEVING EXTERN

De naleving van wettelijke kaders, zoals die in de kolom “Wet- en regelgeving extern” van de “Inventarisatie wet- en regelgeving bij de Omgevingsdienst West-Holland” is opgenomen (bijlage 1 van dit protocol).

6.2 WET- EN REGELGEVING INTERN

De naleving van de volgende kaders:

- de begroting;
- de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet;
- de controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet;
- besluiten Algemeen Bestuur;
- besluiten Dagelijks Bestuur die een nadere uitwerking zijn van externe regelgeving.
- overige kaders zoals opgenomen in de kolom “Wet- en regelgeving intern” van de “Inventarisatie wet- en regelgeving bij de Omgevingsdienst West-Holland” (bijlage 1 van dit protocol).

7 Verantwoordings- en rapportagegrens Rechtmatigheidsverantwoording

Voor de rechtmatigheidsverantwoording geldt de onderstaande verantwoordings- en rapportagegrens.

7.1 VERANTWOORDINGSGRENS

De verantwoordingsgrens is een door het Algemeen Bestuur vastgesteld bedrag, waarboven het Dagelijks Bestuur de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens valt binnen de bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten van Omgevingsdienst West-Holland, inclusief de dotaties aan de reserves. Het uitgangspunt is om de verantwoordingsgrens gelijk te houden aan de goedkeuringstolerantie voor de accountantscontrole, i.c. 1% van de totale lasten van Omgevingsdienst West-Holland, inclusief de dotaties aan de reserves.

De rechtmatigheidsverantwoording die opgenomen zal worden in de jaarrekening is in overeenstemming met de modelverantwoording opgenomen in de notitie rechtmatigheidsverantwoording van de commissie BBV.

7.2 RAPPORTAGEGRENS

Het Dagelijks Bestuur is verplicht om onrechtmatigheden toe te lichten in de bedrijfsvoeringsparagraaf indien de geconstateerde onrechtmatigheid de verantwoordingsgrens (1% van de totale lasten) overschrijdt. Dit als toelichting/aanvulling op hetgeen is opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Het Dagelijks Bestuur hecht waarde aan het gesprek over de bevindingen uit de rechtmatigheidscontroles. Daarom beperkt het Dagelijks Bestuur zich niet alleen tot het geven van een toelichting louter bij het overschrijden van de verantwoordingsgrens.

Het Dagelijks Bestuur rapporteert derhalve alle bevindingen omtrent de financiële rechtmatigheid boven de rapportagegrens in de paragraaf bedrijfsvoering met een toelichting vanuit haar actieve informatieverstrekking richting Algemeen Bestuur.

De rapporteringstolerantie wordt door het algemeen bestuur vastgesteld, met inachtneming van bovengenoemde minimumeisen, op 1% van de begroting. Hiermee volgen we de ingezette lijn zoals deze voor de accountant gold tot en met 2022 om geconstateerde onrechtmatigheden vanaf deze grens te benoemen in het rapport van bevindingen bij de jaarrekening.

8 HARDHEIDSCLAUSULE

Het normenkader is met alle zorgvuldigheid opgesteld, echter is het moeilijk te garanderen dat dit normenkader voorziet in alle situatie en dan ook limitatief is. Dit betekent dat in die gevallen waarin interne wet- en regelgeving, zoals die is opgenomen in het normenkader niet voorziet dan wel (interpretatie)ruimte laat, het Dagelijks Bestuur gemandateerd is om beslissingen te nemen. Besluiten van het Dagelijks Bestuur in deze worden ter kennis van het Algemeen Bestuur gebracht.

BIJLAGE 1: DE INDEMNITEITSPROCEDURE

De procedure waarin de raad het college vraagt bepaalde zaken rond onrechtmatigheden nader uit te leggen en/of verbetervoorstellen te doen, wordt de indemniteitsprocedure genoemd. Deze procedure kan worden gevolgd naar aanleiding van de accountantsverklaring en/of het verslag van bevindingen. De procedure kan echter ook worden gestart bij een goedkeurende verklaring.

De procedure heeft geen gevolgen voor de uitgebrachte accountantsverklaring of het verslag van bevindingen. Het is alleen bij financiële onrechtmatigheden mogelijk een indemniteitsprocedure te starten (zie art. 198, derde lid, Gemw of art. 202, derde lid, Provw). Binnen de gemeenschappelijke regeling wordt door het algemeen bestuur dezelfde procedure gevolgd.

Indien de indemniteitsprocedure wordt gestart wordt de vaststelling van de jaarrekening opgeschort. Het algemeen bestuur kan vervolgens genoeg nemen met het voorstel voor het indemniteitsbesluit en dit besluit (en de jaarrekening) vaststellen. Het is ook mogelijk dat het algemeen bestuur vindt dat aan de financiële onrechtmatigheden consequenties moeten worden verbonden. Ook dan kan het algemeen bestuur het indemniteitsbesluit (en de jaarrekening) vaststellen. Het algemeen bestuur kan ook beslissen het besluit (en daarmee de jaarrekening) niet vast te stellen; de toezichthouder doet dit dan. Essentie van de procedure is echter de uitleg van het dagelijks bestuur en de politieke weging ervan door het algemeen bestuur.

Het is dus een misverstand dat het algemeen bestuur standaard een indemniteitsprocedure zou moeten starten in verband met de door de accountant gevonden onrechtmatigheden. De indemniteitsprocedure is alleen bedoeld voor die onrechtmatigheden die het algemeen bestuur van politiek belang acht.